

S5 OBALNI

Številka 7, Letnik XII

Julij, 2008

GLASILO RK Piran S59HIJ in

RK Jadran S59CST

Glasilo obalnih Radioamaterjev

Uredniški odbor S5 Obalni



Glavni in odgovorni urednik: Vili, S56ZTT



Urednik tehničnih člankov: Gregor, S53RA



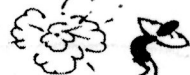
Urednik informativnih prispevkov: Valter, S51VI



Direktorica ekspedita: Danijela, S57NKI

Tisk: Rudi, S58RU

Tehnični urednik in prelom strani: Agar, S56RGA



<http://fpp.hamradio.si/s5obalni/>

stran ureja: Anka, S57ONE

Sangean ATS 909

Nekje v začetku marca, ko sem se že malce dolgočasno sprehajal po Eindhovnu, sem v „media supermarketu“ zagledal kotiček z radijskimi aparati. Med njimi je bilo tudi nekaj takih s KV obsegom, večinoma znamk Sony, Grundig ter Sangean. Slednji dve znamki sta ponujali tudi modela z možnostjo SSB sprejema. Malce sem si jih ogledal ter morebitno odločitev o nakupu prestavil za nekaj časa. No, radijski črv mi ni dal miru in kmalu sem iz trgovine odkorakal z Sangeanom ATS 909.

Gre za prenosni radijski sprejemnik („tranzistor“ po domače), ki omogoča sprejem dolgih, srednjih ter kratkih valov (153kHz-30MHz) kot tudi UKV „FM“ (76-108MHz) frekvenčnega področja. Ob tem ponuja preko 300 spominskih mest, samodejno shranjevanje postaj, budilko in še nekaj podobne navlake. Pod različnimi imeni (Sangean ATS909, Radio Shack DX398, Siemens RK777, Roberts R861) obstaja že nekje od leta 1996.

Pred nakupom sem si seveda s pomočjo svetovnega spleta poskušal pridobiti čimveč informacij. Odlike naj bi bile stabilen PLL oscilator z zelo malo lastnega šuma, dobra DV in SV občutljivost, relativno kakovosten SSB sprejem, ter veliko uporabnih in manj uporabnih funkcij. Grajajo pa predvsem slabo občutljivost na KV ob uporabi vgrajene teleskopske antene, odsotnost sinhroniziranega AM sprejema, na preobremenitve dokaj občutljiv KV „front-end“, relativno „krhkost“ izdelave, požrešnost baterij, (pre)visoko ceno, pa morda še kaj. Na spletu pa je moč najti tudi precej najrazličnejših modifikacij in „izboljšav“.

V škatli dobimo radijski sprejemnik (z dimenzijami 225x132x35mm ni ravno najmanjši),



zaščitno torbico, šest metrov raztegljive („wind-up“) žične antene, slušalke ter omrežni napajalnik. Sprejemnik sam je na videz lepo narejen, na otip pa se zdi nekoliko manj kakovosten. V oči pade pregleden LCD zaslon (z zeleno osvetlitvijo), ki poleg prikaza frekvence nudi uro, ime spomina oziroma RDS informacijo, S-meter (opravlja tudi funkcijo indikatorja napetosti baterij), ter še nekaj drugih informacij. Pod LCD prikazovalnikom je osrednji blok tipk za izbiro frekvenčnega področja ter numerične tipke za neposredno izbiro frekvence (oziroma BC frekvenčnega področja ter spominskih mest). Frekvenco lahko sicer izbiramo neposredno z vnosom števil, s tipkama gor/dol ali pa z vrtljivim gumbom ob strani sprejemnika. Tu so še potenciometer za nastavitev glasnosti, stikala za izbiro AM MF filtra oz. FM stereo načina, SV frekvenčnega koraka, izbiro samodejne nastavitve ure ter izbiro NF filtra („normal“, „news“, „music“). Na drugi strani aparata pa najdemo potenciometer za „RF gain“ in vtikače za anteno, slušalke, linijski audio izhod ter napajanje.

Če na hitro opraviš z UKV „FM“ delom sprejemnika, lahko rečem, da svojo funkcijo opravlja korektno. Sicer nekih izkušenj s tovrstnim SWL DXanjem nimam, a po

komentarjih z interneta je sprejemnik kar v redu, v težave ga baje spravi le neposredna bližina UKV oddajnikov (tukaj ni možnosti „RF gain“ nastavitve). Dodaten plus je RDS, ki je v avtomobilskih sprejemnikih že kar obvezen, pri prenosnih radijskih sprejemnikih pa še vedno dokaj redek (a kar uporaben). No, pri tem sprejemniku zahteva RDS za pravilen sprejem soliden signal, zna pa tudi samodejno nastaviti uro.

Na DV/SV/KV je ATS-909 sprejemnik z dvojno konverzijo (medfrekvence cca. 56 MHz in 450 kHz), z možnostjo sprejema AM, USB in LSB. AM sprejem ponuja tudi izbiro med dvema („wide“/„narrow“, oziroma 7/4kHz@-6dB) MF filtroma. Iz Eindhovna tako na dolgem valu sprejemam pač tistih nekaj francoskih, nemških in britanskih komercialnih radijskih postaj, nekaj lokalnih NDB beaconov, občasno pa slišim tudi kak NAVTEX signal. Na SV zvečer brez težav sprejemam „Ljubljano“ na 918 kHz ter (nekoliko močnejši) hrvaški radio na 1134kHz, kot tudi recimo RAI na 819 in 900 kHz ter nekoliko bolj „švih“ Koper na 1170 kHz (549kHz pa zaseda neka nemško govoreča postaja). Konec koncev uporabno, a zagotovo bi podobne rezultate dosegel tudi z mnogo skromnejšim sprejemnikom. KV AM tudi deluje spodobno, še največji problem je verjetno dejstvo, da na KV oddaja vse manj in manj AM difuznih postaj.

Glavni razlog za nakup je bila seveda možnost KV SSB (USB/LSB) sprejema. Pri sprejemu s teleskopsko anteno so občutki mešani: iz pritlične sobe v središču mesta res ni slišati kdovekaj (no, ob dobrih pogojih propagacije ali pa v kontestu tudi tako „prileti“ kak DX), po drugi strani pa deluje recimo na 3,5 ali 7 MHz zvečer odzunaj dokaj zadovoljivo. Uporaba priložene žične antene, četudi odvite le polovično, sprejem opazno poboljša. Sprejemnik v vsakem primeru dopušča

obilo možnosti eksperimentiranja z improviziranimi antenami, pa tudi na „full size“ dipolih je še uporaben. (žal nima posebnega priključka za ozemljitev oziroma minus krak dipola, pa je potrebno malo improvizirati s konektorji).

Korak „tuninga“ je 1kHz ali pa 40Hz, kar povsem zadostuje za CW, morda pa zahteva malce več „telovadbe“ pri sprejemu SSB signalov. Dobra lastnost je, da se fina nastavitev ohrani, tudi ko skačemo po 1 kHz. Na splošno je SSB sprejem dokaj „čist“ in na trenutke spominja bolj na resen KV sprejemnik kot na „tranzistorsko“ igračko – no, vsaj dokler pogoji sprejema – tako glede dinamike, kakor tudi selektivnosti – niso preveč zahtevni.

Naj naštejem nekaj pomankljivosti oziroma malenkosti, ki so me zmotile: dokaj pogosta prisotnost nekakšnih žvižgov, očitno generiranih nekje znotraj sprejemnika, in za katere odpravo



ATS909 v sodelovanju z dlančnikom in programčkom „Pocket Digi“, odlična kombinacija za PSK ali RTTY portable SWL

zadostuje recimo že vklop in izklop osvetlitvene lučke LCD zaslona. Nato je tu povsem neuporabnih približno 200kHz med 5 in 6 MHz (neki notranji „črček“ oziroma oscilacija, točna frekvenca je odvisna od napajalne napetosti). Tudi z nastavitvijo glasnosti na minimum se zvoka ne

da povsem utišati (moteče predvsem pri poslušanju na slušalkah, ko to velja samo za en kanal). Nasploh bi lahko vse tipke in potenciometri delovali bolj robustno na otip, zložljivo stojalce pa res samo čaka, kdaj bo odletelo. No, med morda malce nenavadne lastnosti pa lahko štejem recimo, da so preklopu ure med poletnim in zimskim časom namenili kar posebno tipko (uporabno natanko dvakrat na leto) ter lep smejoč sonček na LCD prikazovalniku :).

Za konec – ali je naprava vredna svojega denarja? Zagotovo ni poceni, na Nizozemskem sem za zadevico odštel slabih dvesto evrov (na slovenskih spletnih straneh je še 25 evrov dražja, po drugi strani jo na nekaterih ameriških spletnih trgovinah oglašujejo tudi za manj kot 200 dolarjev). Vsekakor ima precej dobrih lastnosti, kot tudi kar nekaj površnosti, za katere menim, da jih v tem cenovnem razredu preprosto ne bi smelo biti. A dejstvo ostaja, da je dejansko trenutno najbolj uporabljan kos radijske opreme in je praktično vsak dan „na poslušanju“.

Gregor, PA/S53RA

